

7. Стратегія публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України 2021–2025. URL: <http://surl.li/bgpm>

8. Ржевська Н. Культурна дипломатія України: сучасний стан та перспективи. *Міжнародні відносини. Серія Політичні науки*. 2018. № 18–19. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/3377

9. Українське мистецтво треба активно просувати за кордоном. *Укрінформ*. 08.05.2022. URL: <http://surl.li/gmwxk>

10. Черненко Т. Сучасний вимір публічної дипломатії в системі стратегічних комунікацій. *Стратегічні пріоритети*. 2016. № 4. С. 64–71.

Шостак Катерина

Приватне акціонерне товариство

«Вищий навчальний заклад

“Міжрегіональна Академія управління персоналом”»

«М’ЯКА СИЛА» І СУЧАСНА ПУБЛІЧНА ДИПЛОМАТІЯ

Ключові слова: м’яка сила, публічна дипломатія, інформаційний простір.

Keywords: soft power, public diplomacy, information space.

Розвиток сучасних міжнародних відносин має тенденцію до збільшення ролі «м’якої сили». Дослідивши еволюцію світової спільноти, відносин між племенами, общинами, первісними політичними та державними утвореннями, і врешті, між державами та іншими акторами сучасних міжнародних відносин, можна прослідкувати закономірність поступового посилення ролі інформаційного вектора їх зовнішньої політики. Така ж закономірність прослідковується під час виникнення конфліктів між державами. Якщо раніше успіх держави у конфлікті залежав найбільше від її військової могутності, то сьогодні дії в інформаційному та кіберпросторі відграють таку ж важливу роль, як і воєнні дії. На прикладі війни, яка відбувається у нашій країні, ми можемо побачити, наскільки важливими сьогодні є інформаційна грамотність, уміння протидіяти пропаганді та ефективно і якісно розповсюджувати інформацію, яку необхідно донести до світової спільноти. Також не менш важливо розвивати сферу кібербезпеки задля ефективного захисту приватної державної інформації. Отже, «м’яка сила» сьогодні є важливим напрямом державної діяльності, який необхідно розвивати.

«М’яка сила» – це концепт у галузі міжнародних відносин, який вперше був введений політологом Джозефом Найєм у 1990-х рр. Джозеф Най вважав, що держава може досягти власних інтересів на державній арені або за допомогою «жорсткої сили», або за допомогою «м’якої сили». Якщо «жорсткою силою» він вважав військову та економічну могутність держави, то під «м’якою силою» науковець розумів формування культурної привабливості країни як способу досягнення певних цілей. Він вважав, що така привабливість допомагає легітимізувати ідеали та політику країни, посилювати її вплив на міжнародній арені [1, 307]. Трьома китами «м’якої сили» Най вважав:

1) культуру країни, зокрема ті її елементи, які можуть бути привабливими для інших;

- 2) політичні цінності, за якими живе ця країна;
- 3) закордонну політику країни – коли інші сприймають країну як носія певного морального авторитету [2, 84].

«М'яка сила» може бути використана для досягнення політичних цілей, як от налагодження дружніх відносин з іншими країнами, підтримка демократичних змін, розвиток гуманітарної допомоги та культурних відносин, підвищення рівня довіри між країнами та багато іншого.

Інструментами «м'якої сили» можуть бути, наприклад, дипломатія, міжнародні договори та угоди, наукова та культурна співпраця, рекламні й інформаційні кампанії, гуманітарна допомога та інші дії, які допомагають відкривати двері для співпраці між країнами.

Одним із ефективних інструментів «м'якої сили» є публічна дипломатія. Вона є комплексом заходів, спрямованих на підтримку державних інтересів, презентацію та підвищення репутації країни за кордоном шляхом взаємодії з громадськістю, активної комунікації та впливу на глобальне суспільство. Головна мета публічної дипломатії полягає у встановленні та зміцненні довіри до країни, її культури, наукових досягнень та бізнес-потенціалу. Публічна дипломатія орієнтується на підвищення міжнародної привабливості країни, що сприяє розвитку зовнішньої торгівлі, приваблюванню іноземних інвестицій та залученню міжнародної допомоги.

В Україні основні засади та цілі сучасної публічної дипломатії викладені у документі «Стратегія публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України на 2021–2025 рр.». Згідно з цим документом публічна дипломатія України базується на таких принципах:

- 1) Проектний менеджмент: уся діяльність у сфері публічної дипломатії побудована відповідно до принципів проектного управління, серед яких – доцільність, лідерство, взаємодія, динамічне планування, результативність, оцінка ефективності, підзвітність, підконтрольність;
- 2) Інноваційність: суб'єкти публічної дипломатії підтримують інноваційний розвиток, вивчають і використовують нові технології і підходи для підвищення ефективності своєї діяльності;
- 3) Повага до культурного розмаїття: суб'єкти публічної дипломатії у своїй діяльності враховують культурні особливості різних народів світу з метою збереження і розвитку культурного розмаїття та протидії будь-яким формам дискримінації, ворожнечі та іншим формам ерозії єдності спільнот людей;
- 4) Людиноцентричність: людина, її життя та права мають найвищу цінність;
- 5) Відповідальність: суб'єкти публічної дипломатії дотримуються законів України та країн перебування, норм міжнародного права, загальновизнаних етичних норм [3, с. 15].

Також у цьому документі визначені цілі української публічної дипломатії, а саме:

Ціль 1. Про Україну більше знають у світі.

Ціль 2. Україну сприймають у світі як демократичну європейську країну, яка рухається до повномасштабного членства в ЄС та НАТО в умовах зовнішньої агресії.

Ціль 3. Україна у своїй зовнішньополітичній діяльності покладається на дієву систему протидії шкідливим наративам, спрямованим проти неї [3, 17].

Отже, можемо зробити висновок, що «м'яка сила» – один із методів здійснення політичної діяльності у міжнародному просторі, який сьогодні набуває все більшої популярності. Здійснення ефективної діяльності в інформаційній сфері сьогодні є не менш важливим, ніж військова могутність країни. Чи не найбільш важливим інструментом здійснення «м'якої сили» є публічна дипломатія. В Україні публічна дипломатія є досить розвинутою. Є неабиякі перспективи і цілі її розвитку майбутньому. Тому можемо сказати, що «м'яка сила» і публічна дипломатія як інструмент її здійснення є однією із заporук подальшого успішного розвитку нашої країни та ще більшої її привабливості у міжнародному просторі.

Джерела та література

1. Nye J. S. Bound of Lead: The Changing Nature of American Power. New-York: Basic Book. 1990. 307 p.
2. Nye J. S. Future of Power. New-York: PublicAffairs. 2021. 298 p.
3. Стратегія публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України на 2021–2025 pp. 2021. URL: <https://mfa.gov.ua>

Коцюба Владлена

Волинський національний університет імені Лесі Українки

МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ МЕДІАДИПЛОМАТІЇ В ДЕМОКРАТИЧНИХ КРАЇНАХ

Ключові слова: *медіа, дипломатія, демократія, медіадипломатія, механізми.*

Keywords: *media, diplomacy, democracy, media diplomacy, mechanisms.*

Сьогодні медіадипломатія є одним із головних інструментів реалізації зовнішньої політики держави. Цифрова дипломатія стала відігравати не допоміжну, а головну роль в історії традиційної дипломатії. Використання інтернету, соціальних мереж, радіо, телебачення, електронних засобів масової інформації стало не лише невід'ємною частиною щоденного життя, а й основним елементом глобальних політичних процесів та сучасних міжнародних відносин. Завдяки сучасним медіа фактори цифрової дипломатії можуть безпосередньо впливати на події та людей як у своїй країні, так і поза її межами. Механізми реалізації медіадипломатії поєднали у собі дві протилежності: чітко формалізовану дипломатичну діяльність, з одного боку, та вільний простір міжкультурної та міжособистісної комунікації, – з іншого. Це відповідно дало можливість окремим особам, певним верствам суспільства, засобам масової інформації стати активними учасниками процесу формування іміджу своєї країни [9, 4–8].

У різних країнах термін «медіадипломатія» може мати такі взаємозамінні терміни: «кібердипломатія» (*cyber diplomacy*), «віртуальна дипломатія» (*virtual diplomacy*), «електронна дипломатія» (*e-diplomacy*), «цифрова дипломатія» (*digital diplomacy*), «мережева дипломатія» (*net diplomacy*). Так, наприклад, у Німеч-